

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Diascepsin Hanc Theologicam De Coelo Beatorum

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Bardili, Eberhard Ludwig
Maercklin, Friedrich Jacob**

Tubingae, 1722

VD18 15032876-ddd

§. IV.

[urn:nbn:de:bsz:31-130208](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130208)

χάσμα μέγα interjaceat comm. 26. οἰκία ἀχειροποίητος, αἰώνιος ἐν τοῖς ἀρχαῖς 2. Cor. V. 1. τὰ ἅγια Hebr. IX. 12. πόλις θεμελίως ἔχουσα, ἧς ἰσχυρὸς καὶ δημιουργὸς ὁ Θεὸς Hebr. XI. 10. patria & domus cœlestis à Deo parata Hebr. XI. 16. Hierosolymæ cœlestes, civitas Dei vivi, ubi Christus, Angeli, beati Gal. IV. 26. seqq. Hebr. XII. 22. seqq. ἡ πόλις ἡ μέλλουσα Hebr. XIII. 14. quæ pleniùs describatur Apoc. XXI. 10. seqq. XXII. 1. seqq. Addunt denique VII. cœlum hoc etiam esse habitaculum Angelorum Dan. VII. 10, Matth. XVIII. 10. Hebr. XII. 22. Jud. 6. VIII. & esse igneum Luc. 11. 9. Matth. XVII. 2. Act. IX. 3. & lucidissimum Apoc. XXI. 11. seqq. Ex his omnibus patere videtur iis, qui cœlum empyreum statuunt, esse supra cœlos aspectabiles beatorum certum quoddam habitaculum, creatum illud, ubi & Deus sit & Christus & Angeli, cujus, qui modestiores sunt, qualitates & indolem determinare nolunt.

§. IV.

Constat, Theologos nostros cœlum empyreum con-
coquere non posse. I. quia crassum ejusmodi cœlum
Mahumedanorum crassas de cœlo ideas olere videtur ali-
quatenus. II. quia ipsum nomen barbarum est. Vide,
quid ipse dicat PETAVIUS (r): *Quod ad cœlum istud
omnium supremum neque sub aspectum cadens attinet, mini-
mè id quidem inficiari licet, esse beatum quoddam cœleste su-
pra omnia domicilium, Angelis & sanctis omnibus attribu-
tum. Sed, cujusmodi sit, non nisi conjecturis & humanis
commentis asseritur. Sanctus Thomas (s) de hoc cœlo non
aliter constare dicit, quàm ex Strabi & Bedæ autoritate, rùm
etiam*

(r) de opificio sex dierum L. 1. C. 2. §. 8. f. 125. (s) in summâ
Th. P. 1. qu. 66. art. 3.

etiam Basili. Sed multò plures ejusdem meminere, nec ta-
 men empyreum nominant, qua vox nihili est ac barbara.
 Neque enim ὁ ἐμπύρεος dicitur, ut sit igneus, sed ἐμπύρεος.
 Sed, utut habet, nullam ejus mentionem fecisse puto Moſen.
 Quod Abenesra ex articuli Hebraici proprietate confirmat:
 quia scriptum est אֵשׁ הָשָׁמַיִם, tanquàm digitum intenderet in
 eos orbes, quos oculis suspicimus. Verùm neutiquàm id ne-
 cesse est. Hinc III. & capropter coelum empyreum suspe-
 ctum est, quòd ejus creatio in Genesi haud memoratur.
 Et ὁ IV. coelum beatorum ubi sit & quale id sit, deter-
 minare nemo potest. Vide Jes. 64. v. 4. 1. Cor. 2. v. 9.
 Neque id V. determinare sustinuit Apostolus Paulus licet
 illuminatissimus 2. Cor. 12. v. 2. 3. VI. Angeli infan-
 tum, qui in terrâ sunt, semper vident faciem Patris in
 coelis Matth. 18. v. 10. Ergò coeli non sunt præcisè ul-
 trà stellas siti. VII. Uti infernus malè dicitur esse in
 centro terræ, etsi ita describatur in sacris literis Eph. 4.
 v. 9. Luc. 16. v. 23. seqq. ita nec coelum dici potest præ-
 cisè exstare supra stellas, licet ita describatur. VIII. Cœ-
 li omnes creati conflagrabit & peribunt Matth. 24. v. 35.
 Luc. 21. v. 33. Jes. 65. v. 17. 13. v. 13. 34. v. 4. Ezech. 32.
 v. 8. Matth. 5. v. 18. 2. Pet. 3. v. 7. 10. 12. Ps. 102. v. 27.
 Apoc. 20. v. 11. 21. v. 1. & novi demùm creabuntur Jes.
 65. v. 17. 66. v. 22. 2. Pet. 3. v. 13. Apoc. 21. v. 1. Ergò
 juxta sacras literas coelum beatorum, quatenus dicit lo-
 cum creatum, nondum creatum est. Ergò coelum em-
 pyreum, quod peribit, non est coelum beatorum, quod
 est æternum Luc. 16. v. 6. 2. Cor. 5. v. 1. Ebr. 12. v. 28.
 IX. Coelum empyreum multa absurda secum vehit, quæ
 verbis JO. GERHARDI enarrabimus. Ita verò ille (t):

B

Si

(t) in loco de vitâ æternâ §. 170. f. 367. a.

Si cælum beatorum est corporeum aliquod domicilium proximè si mamentum ambiens, dubitandum erit, an Christus sit supra nos vel infra nos vel ad latus, propter rotunditatem machina cælestis, melioris conditionis erunt aves, quippe beatorum cælo propiores (u), quàm pii homines, beati, qui in unâ cæli extremitate mansionem suam habent, ad alios in alterâ extremitate habitantes rarè ac tardè commeabunt propter maximam utriusque distantiam, ac, si Christus in unâ cæli extremitate versetur, reliquis beatis in alterâ parte oppositâ degentibus suavissimo ipsius conspectu & colloquio carendum erit, & qua sunt hujus generis alia, quæ ex puerili illâ de cælo beatorum cogitatione colligi possunt. Si cælum beatorum, in quo Christus visibiliter & localiter juxta adversariorum hypothesein versatur, imò eodem concluditur, est ultra & supra omnes orbis cælestes, quomodo Stephanus intentis in cælum oculis per tantum intervallum Jesum stantem à dextris Dei videre potuit? Act. 7. v. 55. X. Cùm Christus supra omnes coelos fuerit evectus Eph. 4. v. 10. Ebr. 7. v. 26. certè coelo Empyreo includi non potest, quem itidem, si quidem existat, superavit. XI. Deo certus habitaculi locus adscribi propriè nequit. 1. Reg. 8. v. 27. Jes. 40. v. 12. Ps. 139. v. 7. seqq. Job. 11. v. 8. Jes. 46. v. 1. Jer. 23. v. 24. Et sanè inhabitat is lucem inaccessam 1. Tim. 6. v. 16. & gloria ipsius, coelum ipsius, in quo ab æterno fuit, est ubique. XII. Coelum, in quo Christus est, ex quo descendit, & in quod ascendit, est coelum gloriæ & majestatis divinæ, quod loco circumscribi nescit. Joh. 3. v. 13. Eph. 4. v. 10. quod & in his terris conspicuum subinde se præbet Matth. 17. v. 2. Hinc &

(u) Hæc ex Augustino L. 2. de sermone Domini GERHARDUS depromit.

& ἐπιβόια dona à fidelibus in terris versantibus possidentur. Eph. 1. ῥ. 3. Hinc & fit, ut Diabolus subinde in coelo compareat, quia Deus coelum gloriæ suæ ubique secum gerit Job. 1. ῥ. 6. 2. ῥ. 2. 7. (x) Dies me deficeret, si omnia ista Theologorum nostrorum argumenta, præstantissima illa, queis coelum empyreum jugulant, enarrare singula vellem (y). Audiamus itaque sakem, quomodo ii tela adversariorum, pro coelo empyreo quæ militant, eludant & dissent.

§. V.

Ajunt itaque illi, maximè antiquiores, coelum non esse locum certum eumque creatum & supra coelum sidereum positum, sed statum beatitudinis à statu damnationis infinitis parasangis distantem, qui status beatitudinis sub figurâ loci in sacris literis metaphoricè depingatur. Ita, quando coelum idque visibile dicatur thronus & sedes Dei, θεοπροπῶς hoc, non propriè capiendum esse, quemadmodum & id θεοπροπῶς capiendum sit, quando Deus dicatur in sacris literis ascendere & descendere.

B 2

Ad-

(x) Confer hic imprimis C. E. BROCHMANDI Syst. Theol. P. 2. f. 635. seqq. B. MEISNERI Philos. Sobr. P. 1. p. 431. & B. MENZERI Opp. Theol. P. 1. p. 427. Cælum enim subinde in sacris literis denotat dominium Dei Dan. IV. 26. sub quo & sunt Diaboli, qui tamen non sunt in cælo gloriæ sed cælo iræ, hoc est inferno. Vide eundem BROCHMANDUM l. c. & MEISNERUM l. c. p. 452. (y) Vide post JO. BRENTIUM Opp. T. VIII. B. MEISNERI Philos. Sobr. P. 1. p. 439. sqq. p. 550. sqq. JAC. MARTINI Antibeccanum P. 2. p. 66. seqq. ABR. CALOVII in Syst. loc. Theol. T. 3. p. 996. seqq. & J. A. QUENSTEDIUM in System. Theol. P. 1. f. 438. sqq.